

1 Čo znamenajú pojmy „výživné“ a „vyživovacia povinnosť“ v praxi? Ktoré osoby majú povinnosť platiť výživné inej osobe?

Povinnosť platiť výživné majú:

deti voči rodičom,

rodičia voči deťom,

manželskí partneri voči sebe navzájom,

(pra)vnucci a (pra)vnučky voči (pra)prarodičom,

(pra)prarodičia voči (pra)vnukom a (pra)vnučkám,

nezosobášení rodičia voči sebe navzájom, pokiaľ sa starajú o dieťa,

partneri žijúci v registrovanom zákonom vzťahu voči sebe navzájom.

2 Do akého veku môže dieťa poberať výživné? Existujú odlišné predpisy týkajúce sa výživného, ktoré sa vzťahujú na maloleté a dospelé osoby?

Pre výživné na deti neexistuje žiadny vekový limit. Povinnosť platenia výživného pretrváva, kým to dieťa (bez vlastného zavinenia) potrebuje. Po ukončení odborného vzdelávania sa však od dieťaťa zvyčajne očakáva, že bude sebestačné. Podľa nemeckého zákona o vyživovacej povinnosti sú maloleté deti voči dospelým deťom – pokiaľ tie už majú ukončené všeobecné vzdelanie – väčšinou uprednostnené. Požiadavky na osobu povinnú na plnenie výživného sú prísnejšie a maloleté osoby majú v poradí osôb povinných na plnenie výživného prednosť pred plnoletými osobami.

3 Mám podať návrh na určenie výživného na príslušný orgán alebo na súd? Aké sú hlavné prvky tohto postupu?

Na uznanie vyživovacej povinnosti sa musí veriteľ zvyčajne obrátiť na súd, úrad pre mladistvých (*Jugendamt*) alebo notára, aby získal vymáhateľné právo (*vollstreckungsfähiger Titel*), na základe ktorého možno nútené vymáhať príslušnú sumu peňazí.

Konania o sporných prípadoch sa konajú iba na súde. Vyživovacia povinnosť však môže uznať aj notár alebo úrad pre mladistvých. Oblasť jurisdikcie úradu pre mladistvých je v porovnaní s notárom obmedzená, t. j. úrad pre mladistvých stanovuje povinnosť v prípade výživného pre deti do veku 21 rokov alebo pohľadávky zo strany matky, resp. otca vyplývajúce z narodenia dieťaťa.

Všetky zákonné požiadavky na výživné treba podať ako rodinný prípad na rodinnom súde (*Familiengericht*). Konania sa riadia podľa ustanovení pravidiel zákona o konaní v rodinných veciach a v záležitostiach v rámci nesporového konania (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*), ako aj podľa občianskeho súdneho poriadku (*Zivilprozessordnung*).

4 Je možné podať návrh v mene príbuzného (ak áno, ktorý stupeň príbuznosti) alebo dieťaťa?

Podľa § 1629 ods. 1 nemeckého občianskeho zákonníka (*Bürgerliches Gesetzbuch – BGB*) zastupujú rodičia dieťa spoločne; jeden z rodičov zastupuje dieťa sám, ak vykonáva sám rodičovskú starostlivosť alebo je rozhodnutie podľa § 1628 občianskeho zákonníka prevedené výlučne na jeho osobu. Rodičia vtedy uplatnia nárok dieťaťa v mene dieťaťa ako jeho zákonní zástupcovia. Podľa § 1629 ods. 2 prvej vety občianskeho zákonníka však nemôžu otec a matka zastupovať dieťa z dôvodu nebezpečenstva konfliktu záujmov vtedy, pokiaľ je podľa § 1795 občianskeho zákonníka zo zastupovania dieťaťa vylúčený poručník. To sa medzi iným týka prípadu právneho sporu medzi dieťaťom a manželom/manželkou rodiča. V takom prípade musí byť pre dieťa menovaný doplňujúci opatrovník, ktorý uplatní nárok dieťaťa ako jeho zástupca. Výnimka platí pre prípad uplatnenia nárokov na výživné. Podľa § 1629 ods. 2 druhej vety občianskeho zákonníka v prípade, ak prináleží rodičovská starostlivosť o dieťa rodičom spoločne, môže rodič, ktorý má dieťa vo svojej opatere, uplatniť nároky na výživné dieťaťa voči druhému rodičovi. Oddiel 1629 ods. 3 občianskeho zákonníka ďalej mení túto úpravu pre prípad, keď sú rodičia ešte zosobášení alebo sú registrovanými partnermi, žijú však oddelene alebo medzi nimi prebieha konanie v manželských veciach alebo konanie o registrovanom partnerstve. V tomto prípade môže rodič nárok na výživné dieťaťa uplatniť voči druhému rodičovi iba vo vlastnom mene, aby zabránil tomu, že dieťa bude zatiahnuté ako strana do rozvodového sporu jeho rodičov.

5 Ak chcem podať návrh na začatie súdneho konania, ako zistím, ktorý súd je príslušným súdom?

V prípade konaní vo veciach výživného sú príslušné rodinné súdy, ktoré fungujú ako oddelenia okresných súdov. Miestna príslušnosť súdov vyplýva vo veciach výživného z § 232 zákona o konaní v rodinných veciach a v záležitostiach v rámci nesporového konania (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit – FamFG*).

Ak prebieha konanie v manželských veciach, v zásade je miestne príslušný súd, ktorý je alebo bol príslušný pre rozvod na prvom stupni. V ostatných veciach sa miestna príslušnosť často riadi podľa miesta trvalého pobytu odporcu. Niečo iné platí pre konania, ktoré sa týkajú vyživovacej povinnosti voči neplnoletému alebo jemu rovnocennému dieťaťu. V tomto prípade je príslušný súd, v ktorého obvode má trvalé bydlisko dieťa alebo rodič, ktorý je oprávnený za dieťa konať. To však neplatí, ak má dieťa alebo rodič trvalé bydlisko v zahraničí.

Dieťa môže žiadať, ktorou si nárokuje, aby obidvaja rodičia vykonávali svoju povinnosť platenia výživného, podať aj na súde, ktorý je príslušný pre žiadosť voči jednému z rodičov.

6 Musím ako navrhovateľ podať návrh na súd prostredníctvom tretej osoby (napr. právneho zástupcu, ústredného alebo miestneho orgánu atď.)? Ak nie, aký postup sa uplatňuje?

Pred súdom musia byť zúčastnení vo veciach výživného v zásade zastupovaní právnym zástupcom. Zastupovanie právnym zástupcom sa však nevyžaduje v konaní o nariadení predbežného opatrenia. Dieťa, ktoré je pri uplatnení nároku na výživné zastupované úradom pre mladistvých ako poskytovateľom pomoci, takisto žiadneho právneho zástupcu nepotrebuje.

7 Som povinný zaplatiť poplatky za začatie súdneho konania? Ak áno, aká je ich pravdepodobná výška? Ak nemám dostatočné finančné prostriedky, môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

V zásade vznikajú pri súdnych konaniach o výživnom náklady pozostávajúce z poplatkov a výdavkov. Výška týchto nákladov závisí od výšky spornej sumy a priebehu konania a okolností konkrétneho prípadu.

Dlžníkom nákladov je prednostne strana, ktorej je súdom v rozhodnutí nariadené tieto náklady platiť. V zásade musí náklady platiť neúspešná strana.

Žiadatelia, ktorí vzhľadom na svoje osobné a ekonomické pomery náklady súdneho konania znášať nedokážu, dokážu iba sčasti alebo iba v splátkach, môžu požiadať o pomoc na úhradu nákladov súdneho konania o výživnom (*Unterhaltsverfahren Verfahrenskostenhilfe*). Predpokladom je, že plánovaný právny postih alebo právne zastúpenie ponúka dostatočný výhľad na úspech a nejaví sa byť svojvoľným. V závislosti od príjmových a majetkových pomerov

navrhovateľa zahŕňa pomoc na úhradu nákladov konania úplne alebo čiastočne súdne trovy a náklady na vlastného právneho zástupcu, ale nie náklady na právneho zástupcu odporcu v prípade neúspechu.

8 Aký druh výživného súd pravdepodobne prizná? Ako sa vypočítava výška výživného? Ak sa zmenia životné náklady alebo rodinné pomery, môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené? Ak áno, ako (napr. systémom automatickej indexácie)?

Výživné sa musí platiť pravidelne formou finančnej platby. Výška výživného sa určuje podľa požiadaviek a potrieb strany oprávnenej na výživné a schopnosťou platenia strany povinnej na plnenie výživného. Vyššie krajské sudy zostavili na tento účel tabuľky a smernice, ktoré pomáhajú pri určovaní paušálnej sadzby príslušnej výšky výživného. Zvyčajne sa vychádza z düsseldorfskej tabuľky, ktorá sa vo veľkej miere používa na výpočet výšky výživného na deti.

Súdne rozhodnutia môžu byť v prípade zmeny okolností, na ktorých sa zakladajú, na žiadosť veriteľa alebo povinného na plnenie výživného upravené. Výživné pre maloleté dieťa je možné podľa § 1612a ods. 1 prvej vety občianskeho zákonníka požadovať aj indexované ako percentuálny podiel príslušného minimálneho výživného. Minimálne výživné je upravené v § 1612a ods. 1 druhej a tretej vete občianskeho zákonníka a stupňovito sa zvyšuje v troch stupňoch s pribúdajúcim vekom dieťaťa. Súdne rozhodnutie, v ktorom je indexované výživné, ktoré sa má platiť, nemusí byť pri dosiahnutí ďalšieho vekového stupňa prispôbené.

9 Ako a komu sa vypláca výživné?

Výživné sa v zásade platí mesačne vopred formou finančnej platby, ktorú treba zaplatiť strane oprávnenej na výživné alebo, v prípade neplnoletého dieťaťa, rodičovi starajúcemu sa oň alebo inej strane inak oprávnenej na príjem tejto platby.

10 Ak príslušná osoba (osoba povinná na plnenie výživného) neplatí výživné dobrovoľne, ako ju možno k tomu donútiť?

Stanovený nárok na výživné je možné presadzovať v rámci núteného vymáhania. Nútené vymáhanie sa zabezpečuje podľa všeobecných pravidiel. Povinnosti, ktorá je uvalená na povinného na plnenie výživného, sa však dáva ďalšia váha skutočnosťou, že porušenie tejto povinnosti možno trestať podľa trestného práva:

Každý, kto porušil povinnosť platenia výživného, môže byť potrestaný trestom odňatia slobody do troch rokov alebo pokutou. Ak je trest odňatia slobody nevyhnutný, ale výkon trestu podlieha podmieňačnému odkladu, súd môže inštruovať usvedčenú stranu, aby dodržiavala svoje povinnosti platenia výživného. Súd zruší odročenie výkonu trestu, ak usvedčená strana hrubo alebo trvalo porušuje takýto príkaz a tým dáva príčinu pre vznik obavy, že sa dopustí ďalších trestných činov, predovšetkým porušenia povinnosti platiť výživné. V prípade prvého priestupku sa však úrad verejného žalobcu môže predbežne zdržať žaloby, prípadne súd môže predbežne pozastaviť trestné konanie, ak je vinná strana súčasne inštruovaná, aby dodržiavala povinnosti platenia výživného v príslušnej výške.

11 Opíšte prosím stručne prípadné obmedzenia výkonu, najmä normy na ochranu dlžníka a premlčacie alebo prekluzívne lehoty vo vašom systéme.

Zhabanie hnutelného majetku uskutočňuje súdny úradník [§ 808 ods. 1 občianskeho súdneho poriadku (OSP)]. Musia byť pritom dodržané najmä zhabanie vymedzujúce predpisy stanovené v §och 811 – 812 OSP. Podľa § 811 OSP zhabaniu nepodliehajú v ňom uvádzané predmety. Výnimky predstavujú predmety zakúpené s výhradou vlastníctva podľa § 811 ods. 2 OSP. Oddiel 811a a § 811b OSP obsahujú ustanovenia pre výmenu cenných predmetov, na ktoré sa podľa § 811 OSP zhabanie nevzťahuje, za menšej cenné predmety s rovnakou funkčnosťou.

Prehliadky bytu dlžníka sa môžu bez jeho súhlasu uskutočniť iba na základe nariadenia sudcu, § 758a OSP.

Zhabanie pohľadávok uskutočňuje súd vykonávajúci rozhodnutie. Zaisťovanie príjmov zo zárobkovej činnosti je predmetom výnimiek stanovených v §och 850 a nasl. OSP. Suma príjmu zo zárobkovej činnosti chránená pred súdnym obstavením sa okrem výšky príjmu riadi tým, koľkým osobám dlžník zo zákona poskytuje výživné. K výpočtu existuje tabuľka s maximálnymi sumami, ktoré nepodliehajú zhabaniu, tvoriaca súčasť § 850c OSP. Táto tabuľka sa v pravidelných odstupoch kontroluje a pokiaľ je k tomu daný podnet, je z hľadiska výšky upravená.

Ak sa výkon rozhodnutia uskutočňuje z dôvodu nároku na výživné alebo z dôvodu pohľadávky z úmyselne spáchaného nedovoleného konania, môže súd vykonávajúci rozhodnutie podľa § 850d OSP, resp. § 850f OSP na žiadosť veriteľa stanoviť odlišnú sumu vyňatú zo zhabania. To isté platí na žiadosť dlžníka pre prípady osobitnej osobnej potreby podľa § 850f ods. 1 OSP.

Ochrana pred súdnym obstavením účtu dlžníka umožňuje vedenie účtu s ochranou pred súdnym obstavením podľa § 850k OSP. Účet s ochranou pred súdnym obstavením zabezpečuje primeranú úroveň života dlžníka a osôb, ktoré sú voči nemu oprávnené na výživné. Na účte s ochranou pred súdnym obstavením existuje automaticky najskôr ochrana pred súdnym obstavením pre finančné prostriedky vo výške základnej oslobodenej sumy, ktorá v súčasnosti predstavuje 1178,95 EUR za kalendárny mesiac. Táto základná ochrana pred súdnym obstavením môže byť za určitých predpokladov zvýšená, napríklad z dôvodu ďalších vyživovacích povinností dlžníka. Ďalšie informácie o sumách v rámci ochrany pred súdnym obstavením nájdete tu:

<http://www.bmjv.de/DE/Themen/FinanzenUndAnlegerschutz/ZwangsvollstreckungPfaendungsschutz/Pfaendungsschutzkonto.html>. Okrem toho sú chránené prídavky na deti alebo určité platby sociálneho zabezpečenia. Spravidla postačuje predložiť doklad v banke. V osobitných prípadoch, napr. pre mimoriadne požiadavky dlžníka na základe choroby, môže byť suma finančných prostriedkov oslobodená od zhabania súdom vykonávajúcim rozhodnutie individuálne prispôbená.

V zásade sa na nároky na výživné vzťahuje bežná premlčacia lehota v trvaní troch rokov (§ 195 občianskeho zákonníka), pričom táto lehota sa začína ku koncu roka, v ktorom nárok vznikol a veriteľ o ňom vie (§ 199 ods. 1 občianskeho zákonníka). Premlčacia lehota v trvaní 30 rokov sa vzťahuje len na stanovené nedoplatky výživného (§ 197 ods. 1 č. 3 občianskeho zákonníka), pričom lehota sa začína nadobudnutím právoplatnosti súdneho rozhodnutia, vystavením exekučného titulu alebo záznamom v zápisnici (§ 201 ods. 1 občianskeho zákonníka).

Premlčanie nároku na výživné môže byť pozastavené. Pozastavenie znamená, že obdobie, počas ktorého je premlčanie pozastavené, sa nepočíta do premlčacej lehoty (§ 209 občianskeho zákonníka). V prípade výživného na deti je to možné do dosiahnutia 21 rokov veku dieťaťa [§ 207 ods. 1 druhá veta č. 2 písm. a) občianskeho zákonníka].

V prípade súdnej exekúcie alebo žiadosti o súdnu exekúciu premlčacia lehota začne plynúť od začiatku riadnej trojročnej lehoty (§ 212 ods. 1 č. 2 občianskeho zákonníka). Takto je možné zabrániť premlčaniu stanoveného budúceho výživného.

12 Existuje nejaká organizácia alebo správny orgán, ktorá mi môže pomôcť pri vymáhaní výživného?

Príkaz na platbu výživného je normálnym príkazom na vymáhanie finančnej pohľadávky, a tak strana oprávnená na výživné musí v zásade dodržať normálne pravidlá vymáhania a musí vymáhať svoju pohľadávku sama.

Úrad pre mladistvých však pomáha pri vymáhaní v prípade podpory dieťaťa podľa § 1712 občianskeho zákonníka. Pomoc je poskytnutá, ak sa rodič podávajúci žiadosť ako jediný stará o dieťa alebo ak obidvaja rodičia majú spoločnú starostlivosť, ale rodič podávajúci žiadosť má dieťa vo svojej opatere. Je potrebné odlišovať toto od prípadov, pri ktorých sa platia strane oprávnenej na výživné určité platby sociálneho zabezpečenia (pokrývajúce potrebu, ktorá by sa vlastne kryla z platby výživného). Ak príjemca týchto platieb sociálneho zabezpečenia má pohľadávku výživného voči povinnej strane, ktorá ešte nebola splnená, táto pohľadávka výživného v zásade prechádza na príslušný verejný orgán, ktorý potom môže uplatniť nárok na výživné vo svojom vlastnom mene:

V určitých prípadoch (ak dieťa vychováva jediní rodič a druhý rodič neplatí žiadne výživné v hotovosti) existuje nárok na dávky podľa zákona o poskytovaní preddavkov na výživné (*Unterhaltsvorschussgesetz – UVG*). V týchto prípadoch orgán pre platbu preddavkov na výživné vymáha pohľadávku výživného, ktorá naňho prešla.

Okrem toho, ak povinný na plnenie výživného neplatí žiadne výživné a je nutné poskytnúť sociálnu pomoc, (pri splnení ostatných predpokladov na jej získanie), pohľadávky výživného prechádzajú na poskytovateľa sociálnej podpory (rovnakým spôsobom ako vo vyššie spomenutých platbách výživného dopredu), ktorý si ich potom môže uplatňovať. V prípade základného sociálneho zabezpečenia pre osoby hľadajúce prácu sa právo prenáša iba písomným oznámením od poskytovateľa dávky na stranu povinnú platiť výživné.

13 Môžu subjekty (vládne alebo súkromné) úplne alebo čiastočne plniť vyživovacia povinnosť namiesto osoby povinnej na plnenie výživného?

Dávky podľa zákona o poskytovaní preddavkov na výživné, dávky sociálnej pomoci a základné sociálne zabezpečenie pre osoby hľadajúce prácu uvedené v otázke 12 sú nezávislými dávkami sociálneho zabezpečenia, ktoré sú obmedzené vo svojej výške a nie sú platbami výživného v pravom zmysle slova. Príslušné verejné orgány ich vyplácajú priamo vlastníčkovi nároku. V skutočnosti nezávisia ani od toho, či pohľadávku na výživné možno vymôcť. Verejné orgány, na ktoré prešla pohľadávka na výživné, môžu uplatňovať túto pohľadávku vo svojom vlastnom mene.

Na rozdiel od zákona o poskytovaní preddavkov na výživné, dávok sociálnej pomoci a základného sociálneho zabezpečenia pre osoby hľadajúce prácu, vytvorenie podporného riešenia nevytvára separátnu pohľadávku na platbu voči príslušnému verejnému orgánu. Činnosť úradu je v tomto prípade obmedzená na podporovanie oprávnenej strany pri uplatňovaní a vymáhaní nároku na výživné.

14 Ak som v tomto členskom štáte a osoba povinná na plnenie výživného má bydlisko v inej krajine:

14.1 Môže mi orgán štátnej správy alebo súkromná organizácia v tomto členskom štáte poskytnúť pomoc?

Ak chce veriteľ presadiť výživné voči dlžníkovi, ktorý sa zdržiava v zahraničí, môže požiadať o pomoc Spolkový úrad pre justíciu (*Bundesamt für Justiz*) v Bonne. Spolková republika Nemecko menovala Spolkový úrad pre justíciu ústredným orgánom pre cezhraničné konania o výživnom.

14.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať príslušný orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu?

Žiadosti podľa čl. 55 nariadenia ES o vyživovacej povinnosti, podľa čl. 9 Haagskeho dohovoru o vymáhaní výživného z roku 2007, resp. podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Dohovoru OSN z roku 1956 veriteľa, ktorý sa zdržiava v Nemecku, sa podávajú prostredníctvom Spolkového úradu pre justíciu v Bonne na dožiadanom ústrednom orgáne. Ďalšie informácie nájdete tu: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/AU/AU_node.html.

Kontaktné údaje ústredného orgánu sú:

Bundesamt für Justiz

Referat II 4

53094 Bonn

Nemecko

E-mail: auslandsunterhalt@bfj.bund.de

Tel.: 0228 99410 6434

Fax: 0228 99410 5202

15 Ak som v inej krajine a osoba povinná na plnenie výživného je v tomto členskom štáte:

15.1 Môžem podať návrh priamo orgánu štátnej správy alebo súkromnej organizácii v tomto členskom štáte?

Osoby povinné na plnenie výživného s bydliskom v zahraničí môžu na ústrednom orgáne krajiny ich pobytu podať žiadosť podľa čl. 55 nariadenia ES o vyživovacej povinnosti, podľa čl. 9 Haagskeho dohovoru o vymáhaní výživného z roku 2007, resp. podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Dohovoru OSN z roku 1956.

15.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať uvedený orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu a aký typ pomoci mi môžu poskytnúť?

Žiadosti sa podávajú prostredníctvom ústredného orgánu štátu pobytu. Odtiaľ sú postúpené ústrednému orgánu Spolkovej republiky Nemecko (pozri otázku 14.2).

16 Je tento členský štát viazaný Haagskym protokolom z roku 2007?

Áno.

17 Ak tento členský štát nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré právo sa použije na pohľadávky na výživné podľa jeho predpisov medzinárodného práva súkromného? Ktoré sú zodpovedajúce predpisy medzinárodného práva súkromného?

Neuplatňuje sa.

18 Aké sú pravidlá prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných prípadoch v rámci EÚ podľa štruktúry kapitoly V nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Konania o výživnom sú spravdila vopred spoplatňované. V rozsahu pôsobnosti nariadenia o vyživovacej povinnosti sa schvaľuje pomoc na úhradu nákladov konania v súlade s článkami 44 až 47 nariadenia. Povinnosť úhrady vopred je zrušená v prípade osobitných okolností, najmä aj v prípade schválenia pomoci na úhradu nákladov konania.

19 Aké sú opatrenia, ktoré prijíma tento členský štát, aby zabezpečil fungovanie aktivít opísaných v článku 51 nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Nemecko svojmu už existujúcemu ústrednému orgánu, Spolkovému úradu pre justíciu, udelilo právomoci, ktoré sú potrebné na zabezpečenie fungovania opatrení uvedených v článku 51.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu **spätnú väzbu**, pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 27/12/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré

tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.